

TUKTHUSET OG LAGMANSRETTEEN I TRONDHEIM

DOKUMENTASJONSMATRIELL AV HISTORISK ANLEGG

MATRISSE FOR VALG AV LØSNINGER VED REKONSTRUKSJON AV TIDLIGERE BYGNINGSVOLUM

FOTO TATT ETTER 1936 OG FØR VESTFLØY BRANT UNDER KRIGEN, EKSAKT ÅR IKKE KJENT

TUKTHUSET OG LAGMANSRETTEEN I TRONDHEIM

DOKUMENTASJONSMATRIELL AV HISTORISK ANLEGG

VEDLEGG TIL MATRISE FOR VALG AV LØSNINGER VED REKONSTRUKSJON AV TIDLIGERE BYGNINGSVOLUM

Tukthuset og Lagmannsretten er to resterende bygninger av et anlegg som har vært i kontinuerlig endring fra oppføring av Tukthuset i 1733-88 til riving av størstedelen av anlegget i 1971, (se rivingsplan), på grunn av oppføring av nytt politihus i 1974 tegnet av Herman Krag.

Deler av det gamle Tukthuset skal nå reetableres i volum. Tukthuset søkes omregulert til boligformål og det gjenoppbygde volumet til tidligere tukthus planlegges også til boligformål.

Tukthuset har vært et dynamisk byggeri som har endret rominndeling, vindusåpninger, døråpninger og bygningsvolum i henhold til behov og bruk i løpet av dets levetid. Ved en rekonstruksjon av volumet har vi derfor valgt å bygge opp igjen anleggets volum slik det var på 20-30 tallet. Vi mener disse tiårene representerer anlegget som institusjon. Her var begge fløyer på Lagmannsretten fremdeles inntakt, og vi har godt bildemateriale som dokumenterer volum og detaljer på byggene. Her var Tukthuset og Lagmannsretten bundet sammen som kvartal og som historisk avtrykk vil dette gi et godt bilde på hvordan Tukthuset opplevdes.

Ved etablering av byhus og leiligheter og omregulering av dagens Tukthus, vil hele anlegget få en ny funksjon. I så måte er det viktig å gi best mulig bokvalitet innenfor rammene som er definert av historien. Her vil vindusåpninger, sol, innganger og offentlige, halv-private og private uteplasser være viktige momenter. Gjennom tolkning av kart og bildemateriale har vi plukket løsninger som vi mener vil gi best bokvalitet ved etablering av nye boliger. Rekonstruksjonen av volumet er derfor ikke et stillbilde av historien.

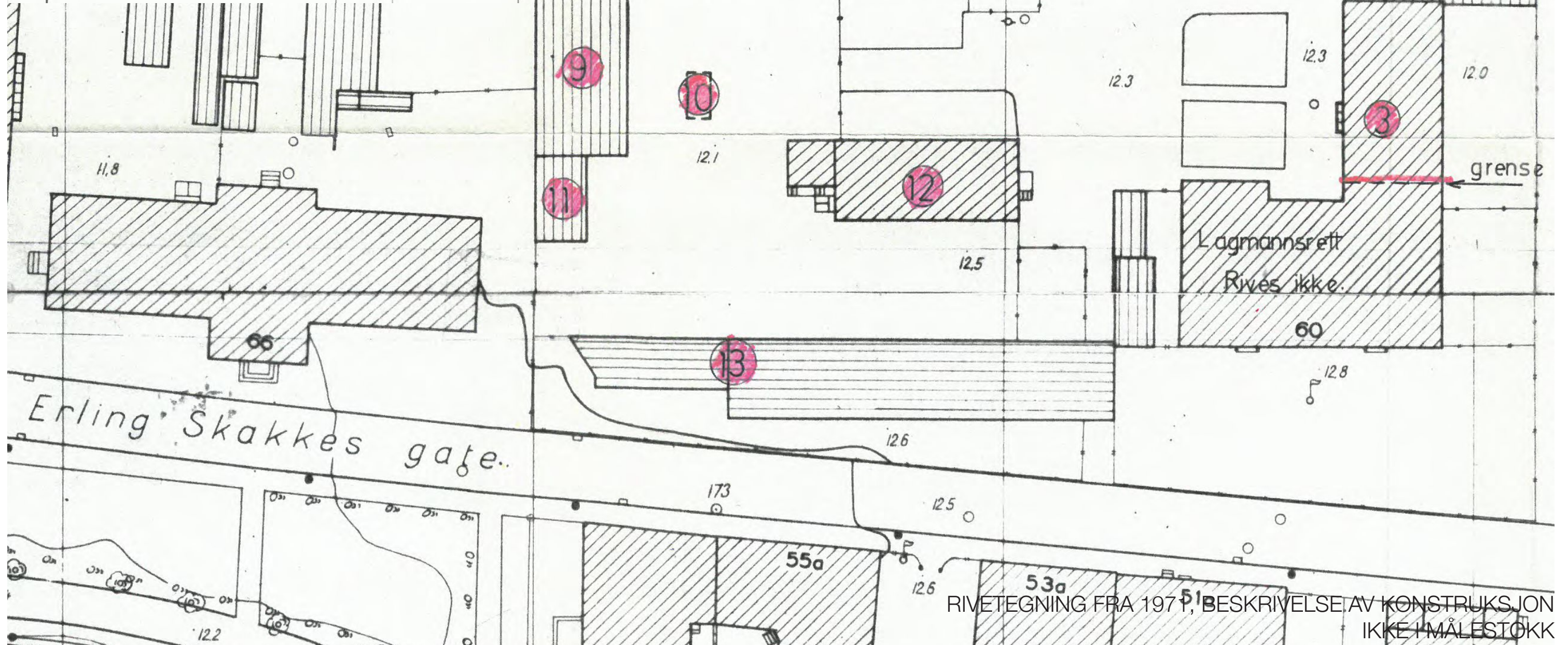
Våre opptegninger av tidligere volum er basert på kart, illustrasjoner og fotografier hentet fra Statsarkivet, og bildekilder på nett (norgebilder.no osv.). Alle åpninger i volumene har en referanse til dette. Vi tenker at dette tegningsmaterialet skal være et verktøy for videre forming av boligene. Tilpasninger og endringer i form av nytt innhold skal skje med bakgrunn i dette tegningsmaterialet.

Denne matrisen viser et utvalg av billedokumentasjon og kart som vi har beskrevet og tolket. Den er løst basert på en DIVE-analyse og skal være til nytte ved skisseprosjekt og detaljfase.

Bygninger som skal rives:

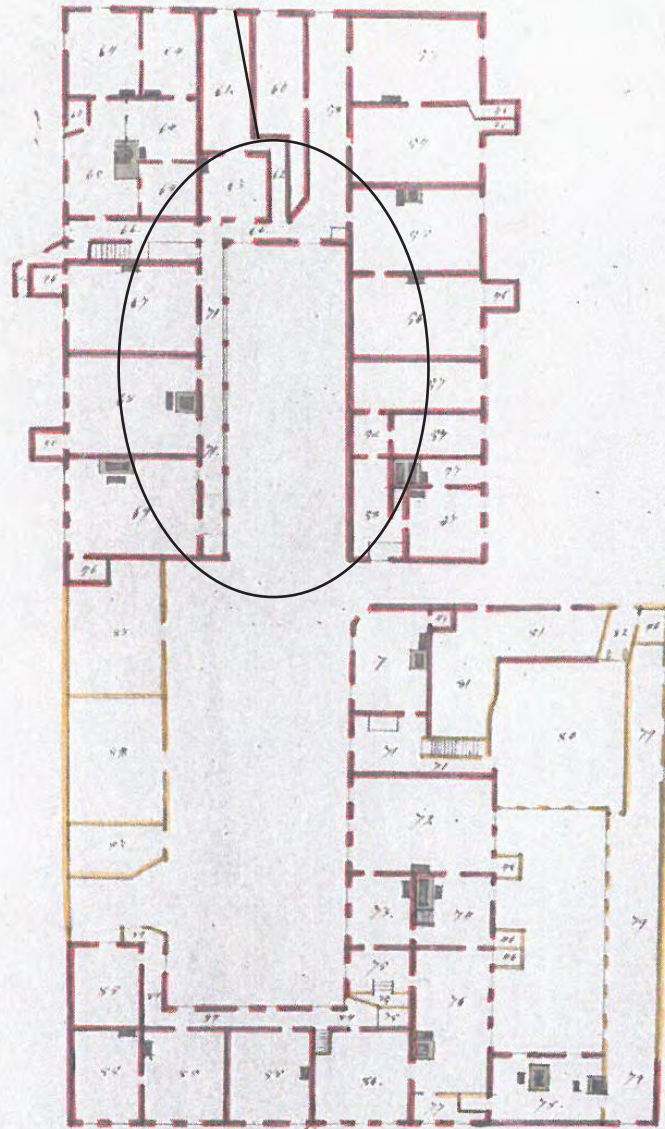
Nr	Utførelse	Gr.flate ca. m ²	Merknad
1	2. et trebygning	125	
2	" " m kjeller	80	
3	3 et murbygning med trebjelkelag	205	- kjeller
4	2 et trebygning	110	støp. golv
5	1 et trebygning (kjøkken og garasje)	150	
6	1 etasjes trebygning (lysthus)	72	
7	Treskur i delvis to etasjer	30	
8	Treskur i en etasje	20	
9	Mur bygning i 1. et	15	
10	Celle bygning i 2 et, murverk	20	
11	Vedskur i tre		

Dessuten planket erdene
 med Erling Skakkes gate

RIVETEGNING FRA 1971, BESKRIVELSE AV KONSTRUKSJON IKKE I MÅLESTOKK

Denne planen fra andre etasje i østfløyen viser det vi tolker som åpen sval. Vestfløyen er ikke bygget ut.

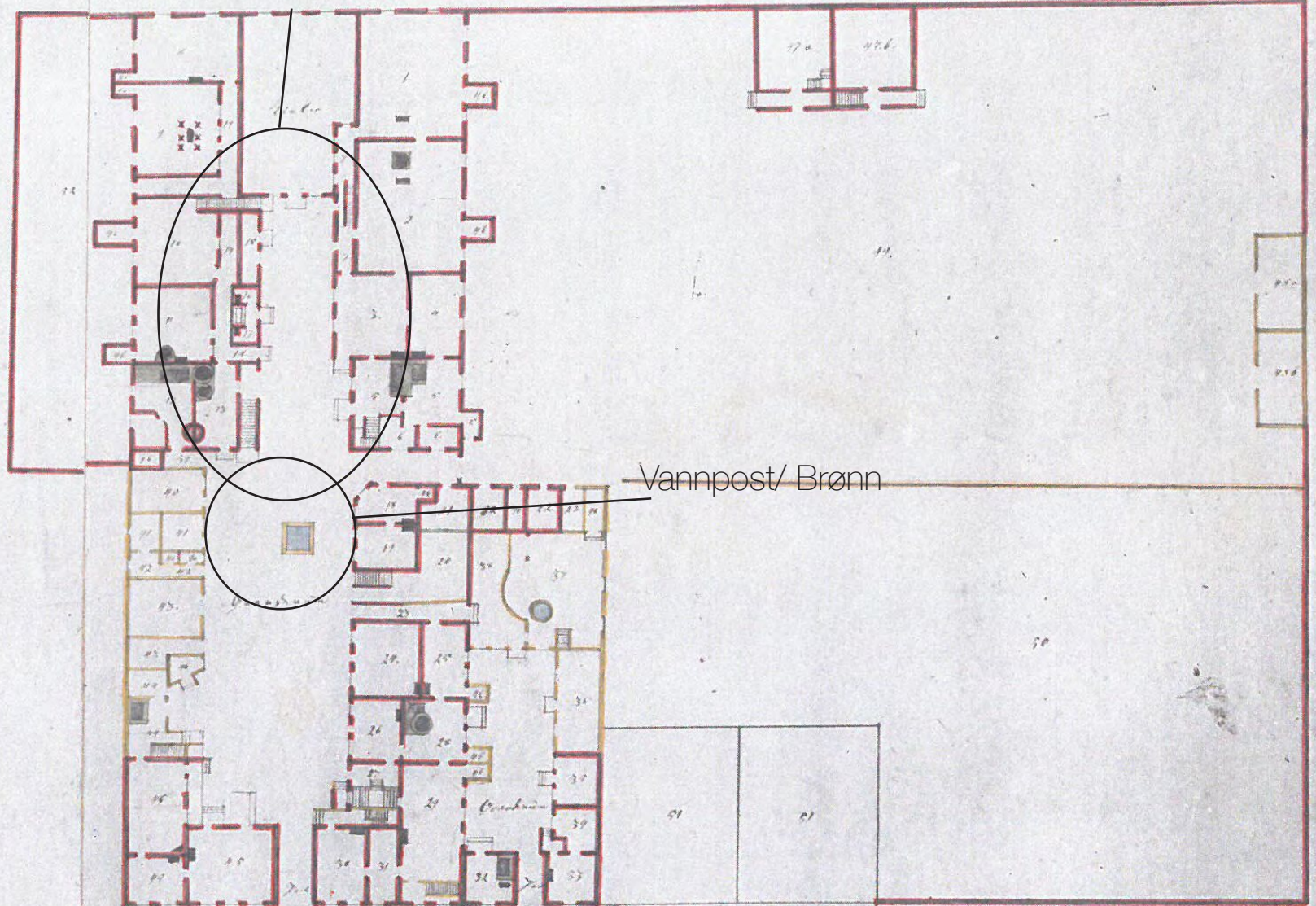

2de Etage

55. Gjøringslangens Sjøpelt	71. Gang
56. Gjøringslangens Sjøpelt	72. Sjøpelt og Sjøpelt
57. " " " "	73. Sjøpelt og Sjøpelt
58. " " " "	74. Sjøpelt og Sjøpelt
59. " " " "	75. Sjøpelt og Sjøpelt
60. " " " "	76. Sjøpelt og Sjøpelt
61. " " " "	77. Sjøpelt og Sjøpelt
62. " " " "	78. Sjøpelt og Sjøpelt
63. " " " "	79. Sjøpelt og Sjøpelt
64. " " " "	80. Sjøpelt og Sjøpelt
65. " " " "	81. Sjøpelt og Sjøpelt
66. " " " "	82. Sjøpelt og Sjøpelt
67. " " " "	83. Sjøpelt og Sjøpelt
68. " " " "	84. Sjøpelt og Sjøpelt
69. " " " "	85. Sjøpelt og Sjøpelt
70. " " " "	86. Sjøpelt og Sjøpelt

Grundtegnning af Frederiksborgs Skole

Første etasje har flere innganger på vestvegg av østfløy. På vestfløy er "svalgang" bare delvis bygget ut. Denne etappe utbyggingen er synlig på fotodokumentasjon fra 20-tallet

Vannpost/Brønn

1de Etage med Sjøpeltet heit Grund

1. Sjøpeltet	26. Sjøpelt	51. Sjøpeltet for Sjøpeltet
2. Sjøpeltet	27. Sjøpelt	52. Sjøpelt
3. Sjøpeltet	28. Sjøpelt	53. Sjøpelt
4. Sjøpeltet	29. Sjøpelt	54. Sjøpelt
5. Sjøpeltet	30. Sjøpelt	55. Sjøpelt
6. Sjøpeltet	31. Sjøpelt	56. Sjøpelt
7. Sjøpeltet	32. Sjøpelt	57. Sjøpelt
8. Sjøpeltet	33. Sjøpelt	58. Sjøpelt
9. Sjøpeltet	34. Sjøpelt	59. Sjøpelt
10. Sjøpeltet	35. Sjøpelt	60. Sjøpelt
11. Sjøpeltet	36. Sjøpelt	61. Sjøpelt
12. Sjøpeltet	37. Sjøpelt	62. Sjøpelt
13. Sjøpeltet	38. Sjøpelt	63. Sjøpelt
14. Sjøpeltet	39. Sjøpelt	64. Sjøpelt
15. Sjøpeltet	40. Sjøpelt	65. Sjøpelt
16. Sjøpeltet	41. Sjøpelt	66. Sjøpelt
17. Sjøpeltet	42. Sjøpelt	67. Sjøpelt
18. Sjøpeltet	43. Sjøpelt	68. Sjøpelt
19. Sjøpeltet	44. Sjøpelt	69. Sjøpelt
20. Sjøpeltet	45. Sjøpelt	70. Sjøpelt
21. Sjøpeltet	46. Sjøpelt	71. Sjøpelt
22. Sjøpeltet	47. Sjøpelt	72. Sjøpelt
23. Sjøpeltet	48. Sjøpelt	73. Sjøpelt
24. Sjøpeltet	49. Sjøpelt	74. Sjøpelt
25. Sjøpeltet	50. Sjøpelt	75. Sjøpelt

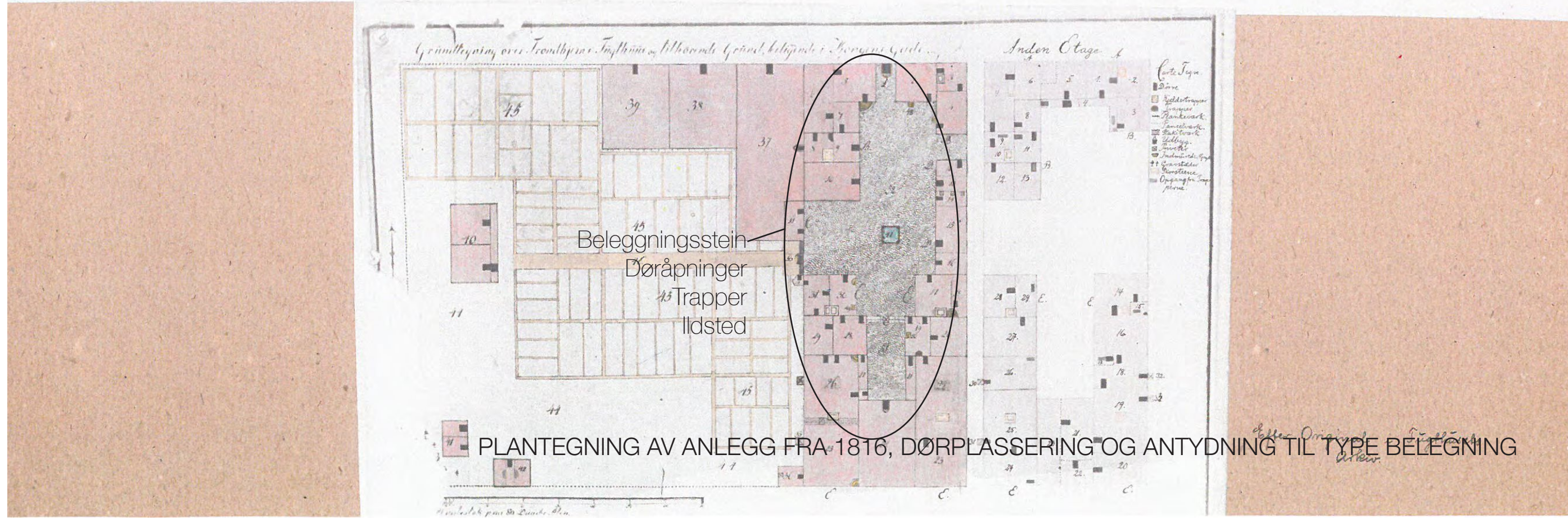
Årsmøting. d. 10 1838. Samtidig bygginger av tegnet med grunn.

Årsmøting og tegnet i 1890. af de
Følgende
Sjoværker og Sjøpelt

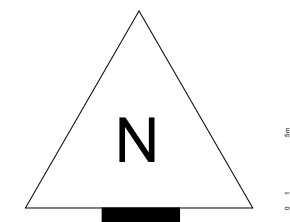
Lib.	Bygningens Navn	Varstamme	Thorsen og hans	Thorsen og hans	Thorsen og hans
A	Hindsgade
B
C
D

Først. Beregning	
1. Gaardens indbyggende Grund	72
2. Hverstuenes indbyggende	...
3. Ligeledes indbyggende	...

Anden Etage	
1. Hverstuenes indbyggende	...
2. Ligeledes indbyggende	...
3. Ligeledes indbyggende	...

Situasjonsplan eksisterende og opprinnelig anlegg
 (kildemateriale: plan fra 1840 og rivingsarbeider plan fra 1971)

SIVILINGENIØR GODHAVN AS

ORG 839 696 272

16 G04.0

Kongensgate 85/Erling Skakkes gate 60

Reguleringstegninger

20.03.2018

A10-02

TEGN.NR.:

INNHOOLD:

1:500

MÅLESTOKK:

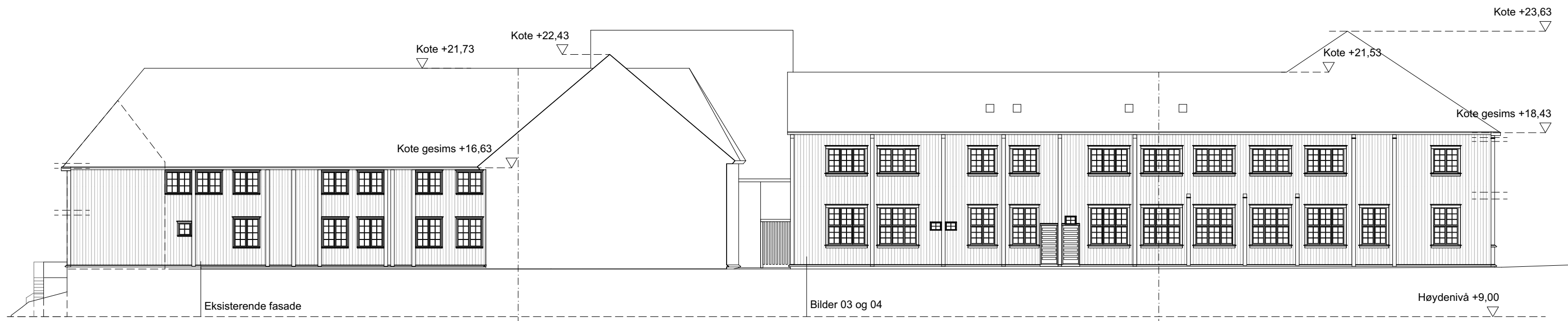
ARKITEKT
FA/ GB

PROSJ.NR.:

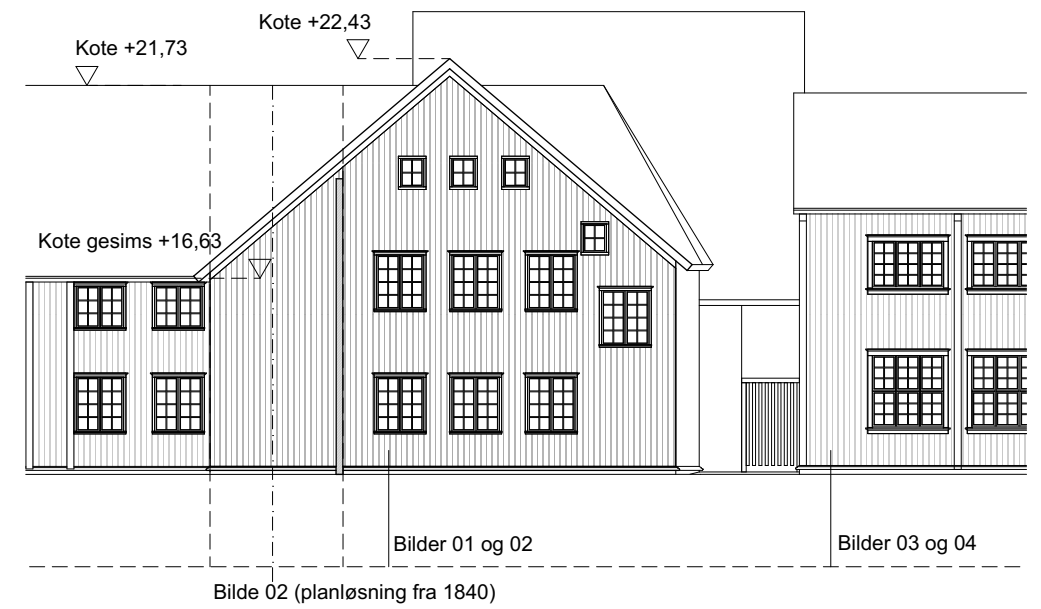
PROSJEKT:

FASE:

DATO:

Kildemateriale fra 1840, 1920-1940, 1959, 1971

SIVILINGENIØR GODHAVN AS

ORG 839 696 272

16 G04.0

Kongensgate 85/Erling Skakkes gate 60

Reguleringstegninger

20.03.2018

A40-01

Fasade vest- eksisterende og opprinnelig

1:200

ARKITEKT
FA/ GB

PROSJ.NR:

PROSJEKT:

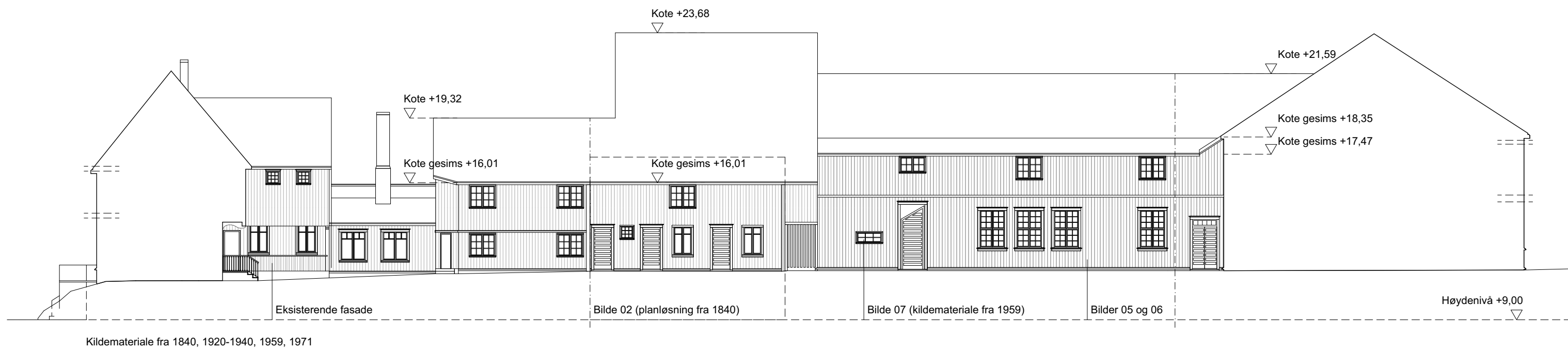
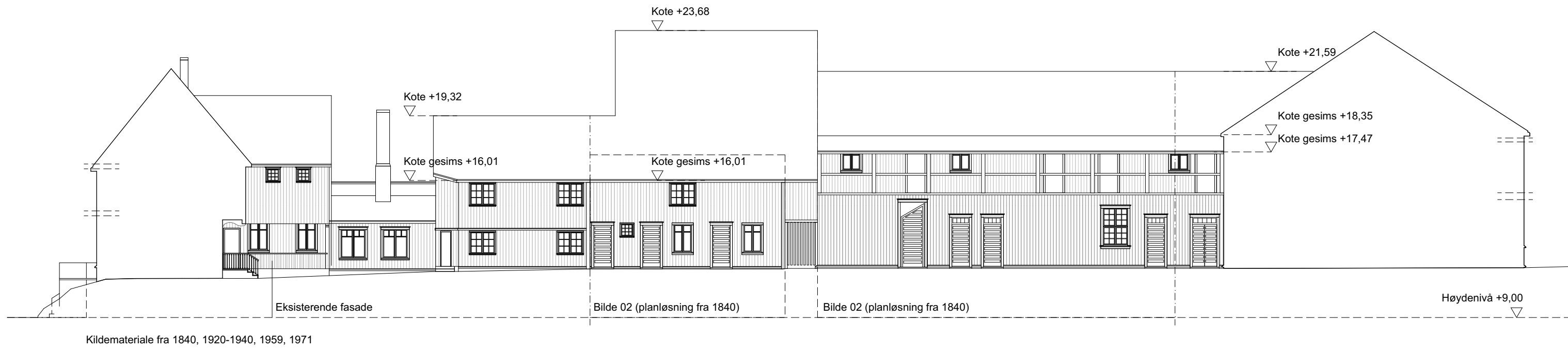
FASE:

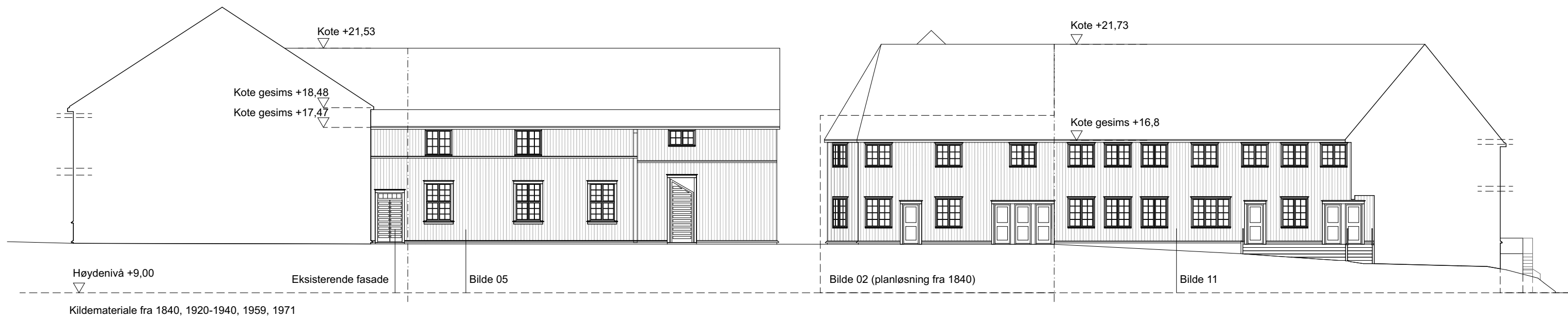
DATO:

TEGN.NR.:

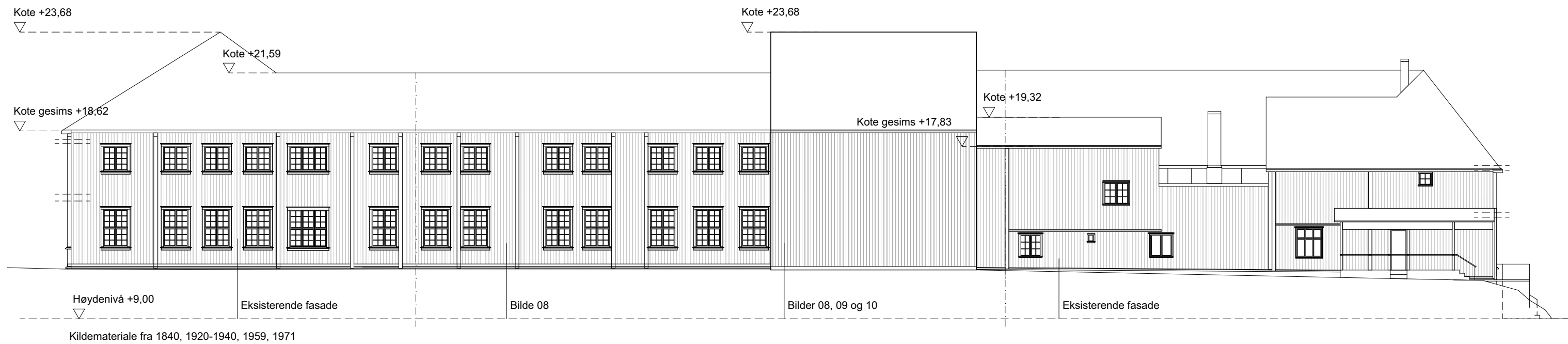
INNHOOLD:

MÅLESTOKK:

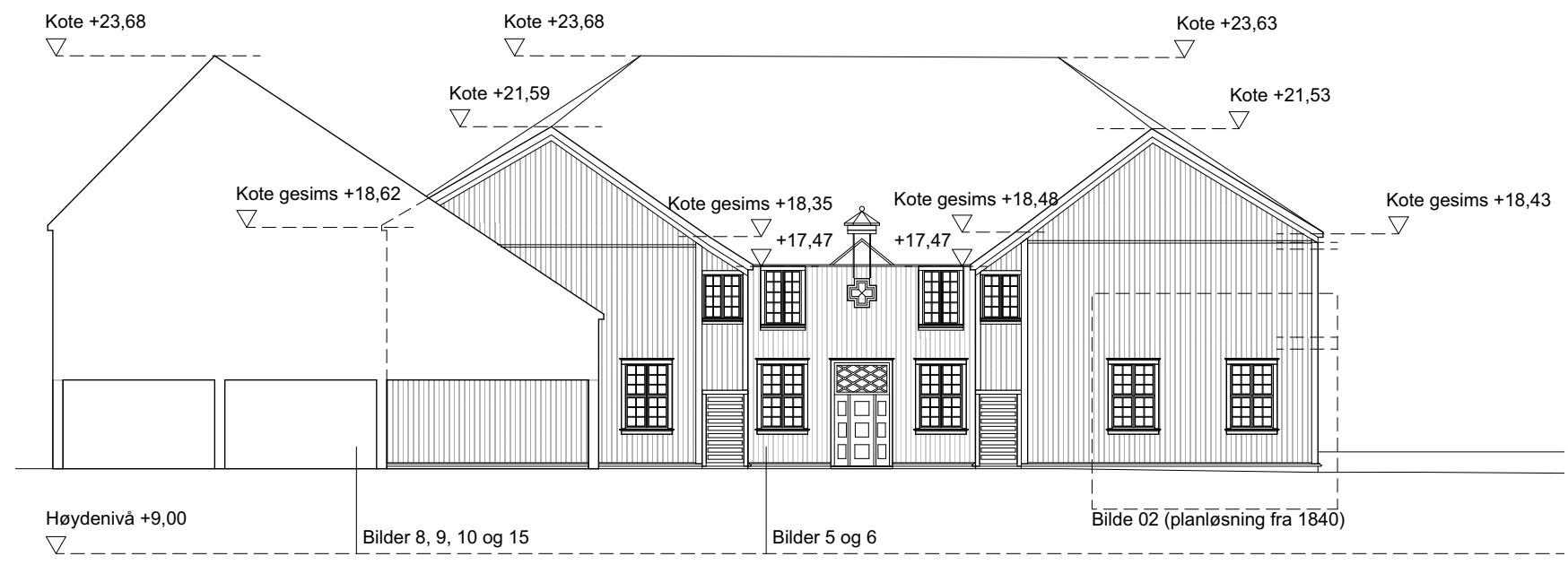

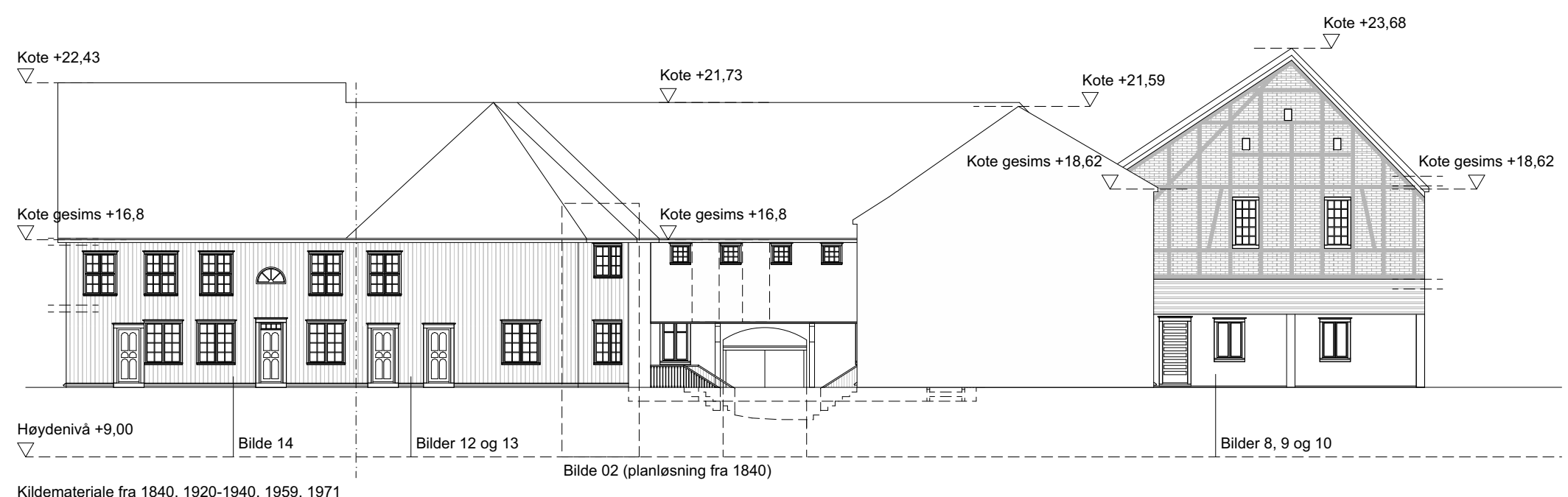
Kildemateriale fra 1840, 1920-1940, 1959, 1971

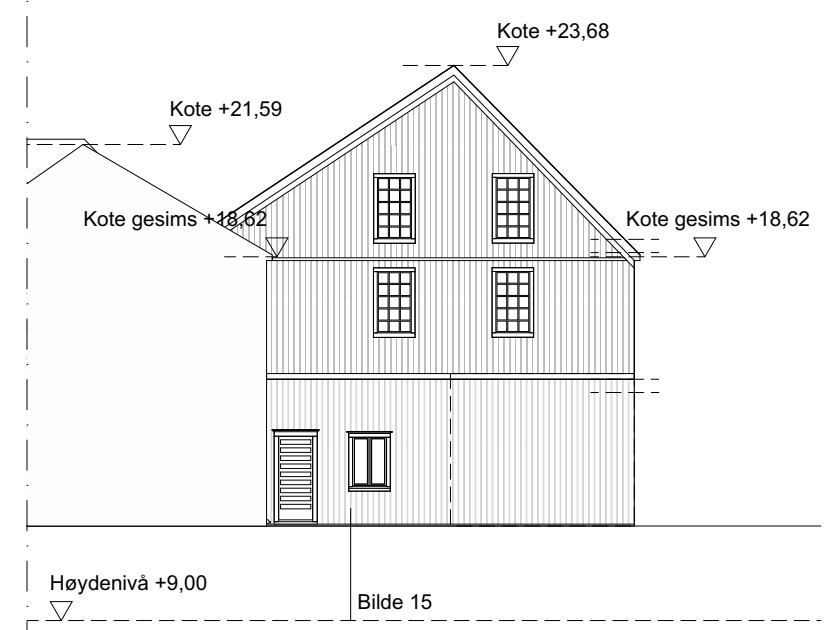
Kildemateriale fra 1840, 1920-1940, 1959, 1971

Kildemateriale fra 1840, 1920-1940, 1959, 1971

Kildemateriale fra 1840, 1920-1940, 1959, 1971

TUKTHUSET OG LAGMANSRETTEEN I TRONDHEIM

DOKUMENTASJONSMATRIELL AV HISTORISK ANLEGG
BESKRIVE

MATRISSE FOR VALG AV LØSNINGER VED REKONSTRUKSJON AV TIDLIGERE BYGNINGSVOLUM
TOLKE
VURDERE

Fondmotiv nordfasade:
Hovedinngang fra innenfor murene. Monumental dør og symmetrisk vindusplassering. Klokke montert på tak over gesims.
Fondmotiv gavler:
Dør (markerer sval) til trapp i 2. etg. Vindu i 2. etg. Bygger videre på symmetri i nordfasade

Representerer en viktig adkomst i anlegget.

Bør tilstrebe og tilbakeføre inngang og klokke. Likeledes gavlmotiv på begge fløyer

Østfløy, vestfasade:
Trapp i gavl opp til andre etasje. Kartdokumentasjon viser svalgang i 2 etg og innganger i 1 etasje. Kartgrunnlag viser flere innganger på vestvegg enn det gjør på bildet. Vinduer i 2 etg er mindre enn de i 1 etg. Inng. under trapp til sval er uten dør.

Kart fra 1838 tyder på at sval i 2 etasje var åpen. Mest sannsynlig overbygget med søyler i front. Knekk i takflate over sval viser at sval antageligvis kom senere.

Sval i 2 gir muligheter for å åpne ved boligformål. Gir mulighet for uteoppholdsareal i 2 etg mot vest. Bør også se på tak over sval. Kan denne åpnes/ fjernes/ markeres med dragere?

Vestfløy, vestfasade:
Fasade viser store vinduer i 1 etasje og mindre vinduer lik de i eksisterende Lagmannsrettens 2. etg. Det finnes også 2 tette dører og 3 mindre vinduer på denne fasaden. Tømmerveggsskiller er markert i fasade.

Dørene ser ut som sekundære dører ut til hageanlegg ut i fra plantegninger (1838) og oversiktsbilde. Tømmerveggsskiller/pilastre lager rytme i fasaden

Oppholdsrom bør etableres i 1 etasje der det er dokumentert større åpninger i vegg enn i 2 etasje. Sammen med åpninger i fasade kan dette gi mulighet for å etablere private uterom mot vest. Pilastre ansees ikke som aktuelle å ta med videre med dagens konstruksjonsmetode.

Østre bygg (B) : Huset er et trekledd teglbygg /bindingsverkbygg som skyter ut av anlegg mot øst. bygningen har få åpninger og åpen svalgang i 1 etg mot sør. Svalgang er åpen mot tun.

Tekster viser at bygg B har vært et verksted med høye rom. Brukt til rep produksjon? Kroker på eksisterende yttervegg av Tukthuset i nord som også kan tale for dette. Østside av østfløy oppleves som en bakside uten innganger.

Utfordrende med hensyn til vinduer og adkomst. Bygget har en høyde som gir mulighet for 4 etasjer. Leilighetsbygg?

Bygg A kan dokumenteres å ha en fasade og volum som vist på bilde t.v. Pga ny bebyggelse på naboeiendom vil det ikke være gjennomførbart å rekonstruere dette volumet og en må dermed se dette som en snittflate. Det finnes ingen dokumentasjon på bebyggelse her uten øst-vest fløyen. Å ta bort fløy mot vest har vi ikke dokumentasjon for å gjøre.

Utbygger står litt fritt til å skyve gavl ut og inn fra fasadeliv på vestsida av anlegg.

Bør vurdere dette som en eksponeringsvegg for i dag. Evnt. bruke gavlvegg som historieforteller. Utskytende del mot vest kan også gi belegg for å privatisere uteareal utenfor vestfløy og være med på å lede trafikk vekk fra anlegget og mer mot midten av gløtt mellom Tukthuset og skatteetaten.

BESKRIVE

TOLKE

VURDERE

Tukthuset mot Kongensgate. Hovedinngang til anlegget. Forhenværende direktørbolig i nordøstre del. Periode med utsalg av varer produsert i Tukthuset mot nordvest. Fasade mot Kongensgate i vest hadde da større vinduer. Her ser man også anlegget videre vestover før riving i 1971. Vinduene hadde mørkere farge enn i dag.

Innganger til direktørbolig og nordvestre fløy. Viser svalgang over hovedinngang mellom østre og vestre fløy. Svalgang har i dag flere skjulte dører med samme utførelse som vegg.

Gjerde mot Kongensgate er høyt og fremtredende i bybildet da Tukthuset var i drift.

Ulikt panel på svalgang og hovedhus.

Veranda til direktørbolig har også hatt veranda på tak med dør ut fra 2. etg. Synlige spor av åpninger i fasaden.

Beskyttet direktørhagen innenfor og gir signaler om et Tukthus. Gjerdet virker solid med brede panelbord (Trondheimspanel).

Det ser ut som det er noe tynnere plank på svalgang.

Motivet med skjulte dører bør kunne brukes som en mulig metode for å lage åpninger i rekonstruert volum der det ikke er dokumenterte åpninger i det historiske materialet.

Gjenskapes for å få et støyskjernet uteareal mot sør. Det antas at hagen også hadde en avgrensning mot øst da andre uteareal på anlegget er definert med hus og gjerder som avgrensning.

Kan brukes som motiv for å skille svalgang/ boder fra bolig.

Vurderes reetablert.

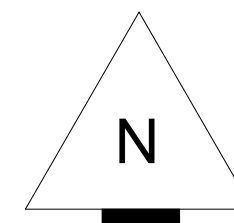
BESKRIVE	TOLKE	VURDERE	
<p>Bildet viser verkstedsbygningen i øst, bygg B. Bygget er oppført i utmurt bindingsverk. Senere kledd med Trondheimspanel som øvrig anlegg. Svalgang i 1. etasje mot sør som forbinder tun med verkstedsbygning og uteareal i sørøst. Verkstedsbygningen har få dokumenterte vindu.</p>	<p>Utfordrende å gjenskape til boligformål pga lysinnslipp.</p>	<p>Bør kunne åpne for uteplasser mot sør og gi mer naturlig lys til boenheter. To alternative utforminger/uttrykk vurderes.</p> <p>1: Trekledning med større vinduer. 2: Bindingsverksvegg hvor tegl er byttet ut med glass.</p>	
<p>Gjennomgang fra tun til overdekket svalgang på bygg B. Kan stenges av med port. Her er det også synlig helle-belegning som gangakse som til fondmotiv på Lagmannsretten.</p>	<p>Fotoet viser tydelig dør opp til svalgang på østfløy samt ett større vindu ved siden av dør. Bilde av svalgang viser et felt med liggende panel før teglvegg begynner.</p>	<p>Adkomst fra Erling Skakkesgt til anlegget kan stenges av med port. Det liggende panelet og bindingsverksveggen i mur gir et annet uttrykk enn bygninger forøvrig.</p>	
<p>Boder/ celler oppført på 20-30-tallet med gjerde på toppen av bygget mot øst.</p>		<p>Kan være en måte å etablere boder/ overdekket sykkelareal.</p>	
<p>Bildet viser inndeling av utearealer på området utenfor Lagmannsrettens vestfløy. Halvhøye stakittgjerder, boder og porter.</p>	<p>Det har vært en egen sone utenfor vestfløyen.</p>	<p>Bør forsøke å reetablere private hager i 1. etasje mot vest. Bør vurdere grensejustering for å etablere en slik sone for byboliger.</p>	
<p>Bildet er tatt mot Bygg A og viser høyt gjerde mellom Tukthuset og Lagmannsretten.</p>	<p>Soneinndeling mellom aktiviteter i Tukthusets nordre del og Lagmannsrettsbygningen.</p>	<p>Skal det etableres et skille her ved rekonstruksjon av volum. Spilevegg?</p>	

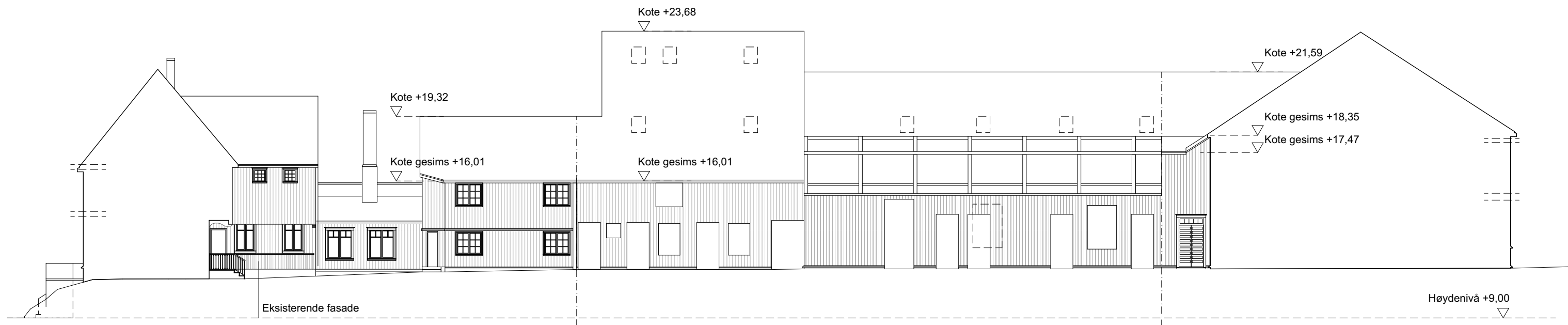
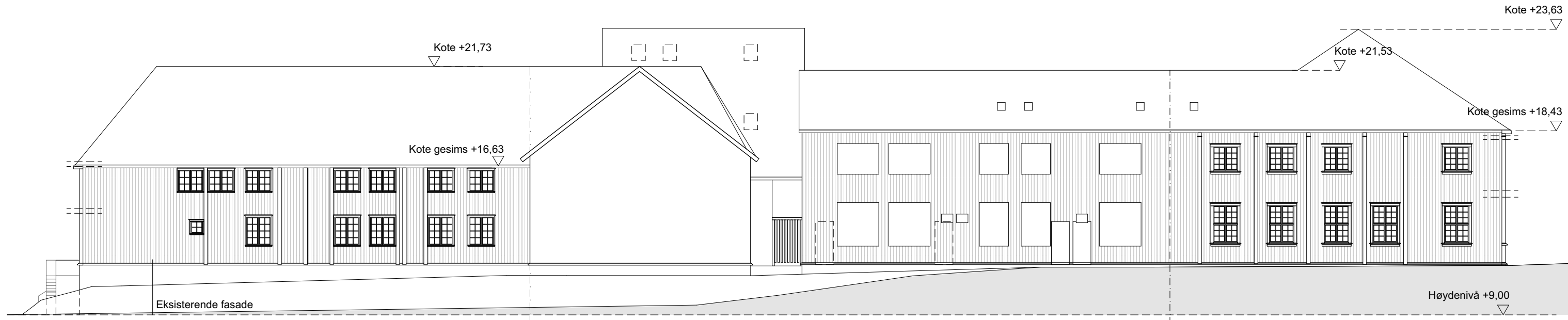
BESKRIVE	TOLKE	VURDERE	
<p>Bildet viser en utvendig vannpost som også vises på plantegninger som åpen brønn.</p> <p>Belegning på anlegget består hovedsaklig av brostein med gangfelt av større heller sentrert i gangsoner.</p>	<p>Viktig del av anleggets drift og funksjon.</p> <p>Hellene leder til tidligere adkomst til kirkesal. Bygger opp rundt sentralmotivet.</p>	<p>Dette motivet kan vurderes gjenskapt som vannspeil.</p> <p>Brostein er hovedsaklig benyttet og bør benyttes som hovedmateriale på tunet.</p>	
<p>Fotoet viser mørkere farge på vindu, fast-monterte? benker på uteområdene og en variasjon mellom høye plankegjerdar mot Erling Skakkesgate, noe lavere gjerder mellom områdene inne i anlegget og ca. 1,2 m høyt stakittgjerde som soneinndeler inne i fengselsgården.</p>		<p>Gir åpning for soneinndeling av deler av utearealene.</p>	
<p>Lagmannsretten sett fra Erling Skakkesgate: Bildet fra 60-årene viser gressplen mot gata, syrinbusker, stakittgjerde (ca. 1 m høyt) og blå vindusfarge.</p> <p>Taket er valmet og dekket med takstein i dyp terrakotta-farge med fargespill mot mørkere jordtoner.</p>	<p>Flere foto indikerer at vindusfarge har blitt skiftet gjennom årene. Brostein ble brukt sentralt i anlegget, og gressplen i randsonene.</p> <p>Taket oppleves som samlende for prosjektet.</p>	<p>Syriner var mye brukt på anlegget og bør brukes der det er ønskelig med større busker.</p> <p>Tak på rekonstruerte volum vil kobles sammen med eksisterende tak. Det er viktig at takbelegning på nytt anlegg spiller sammen med eksisterende, og at hele anlegget vil oppleves som en helhet på avstand.</p>	
<p>Detalj av vindu og panel på Lagmannsretten. Vindu sitter langt ut i fasadelivet der utside vindu flukter med underligger. Vinduene i Lagmannsretten har kryssposter i 1. etg. og en mindre to-rams type i 2. etg. Eksisterende vindu er kittet og har smale sprosser. Vinduet har tydelig innramming med markert vasshelle og sålbenk.</p>		<p>Vindu i rekonstruert volum bør flukte med utside yttervegg.</p> <p>Det bør vurderes knappere detaljering på nye bygg. Slik at bruk ornamentikk er underordnet fredede bygg. Man kan se av gamle foto at omramming rundt vindu ikke alltid har vært like tydelig som idag.</p> <p>Ved en eventuell oppdeling av nye vinduer bør dette gjøres med respekt for de gamle med smale sprosser og slank inndeling.</p>	
<p>Tukthuset og Lagmannsretten har stående profilert panel med markert sokkellist. Panelet er høvlet og linoljebehandlet med en oker farge (Trondheimsgul?). Sokkellisten er stedvis veldig nærme bakken.</p>		<p>Panel på nybygg bør være høvlet. Det bør underordne seg eksisterende byggs panel</p> <p>Man må vurdere om sokkellist er riktig på rekonstruert volum. Likeledes om de da skal flukte med eksisterende sokkellist og om det skal ha samme matrialitet.</p>	

Utvidelse av gavl med 1,5 meter
Bilder 02 og 2a

Tilbakeføring av forhage med stakittgjerde
Bilder 03 og 04

 Mulig framtidig endring av kanvas

SIVILINGENIØR GODHAVN AS

ORG 839 696 272

16 G04.0

Kongensgate 85/Erling Skakkes gate 60

Reguleringstegninger

20.03.2018

A40-05

Fasade vest/ vest innvendig-eksisterende og 'canvas'

1:200

ARKITEKT
FA/ GB

PROSJ.NR:

PROSJEKT:

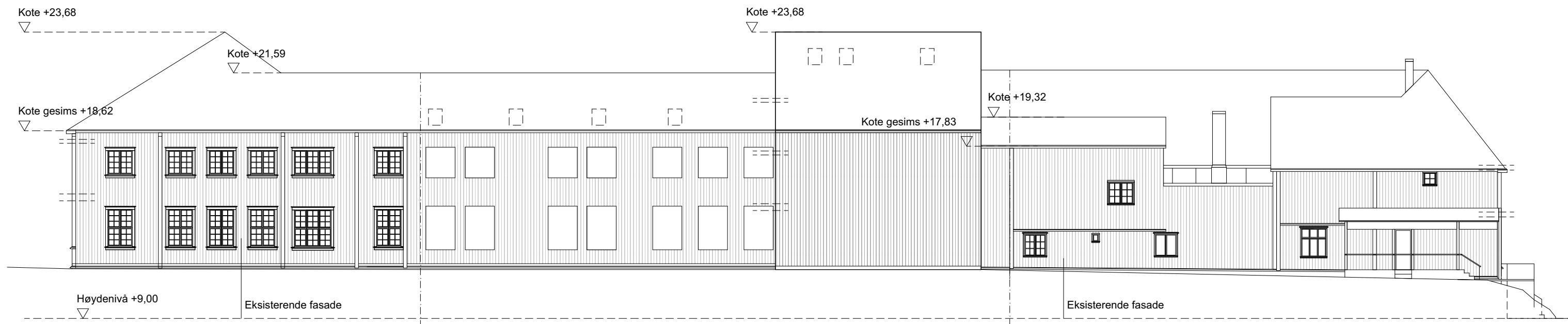
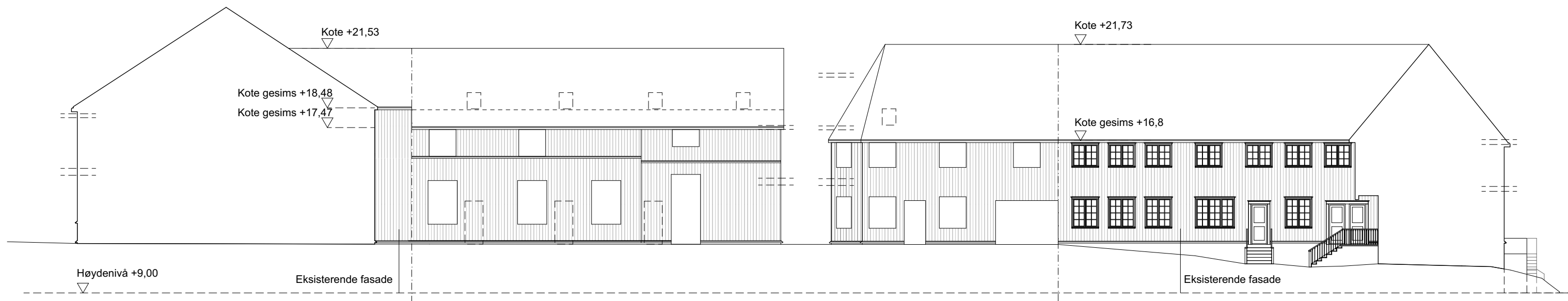
FASE:

DATO:

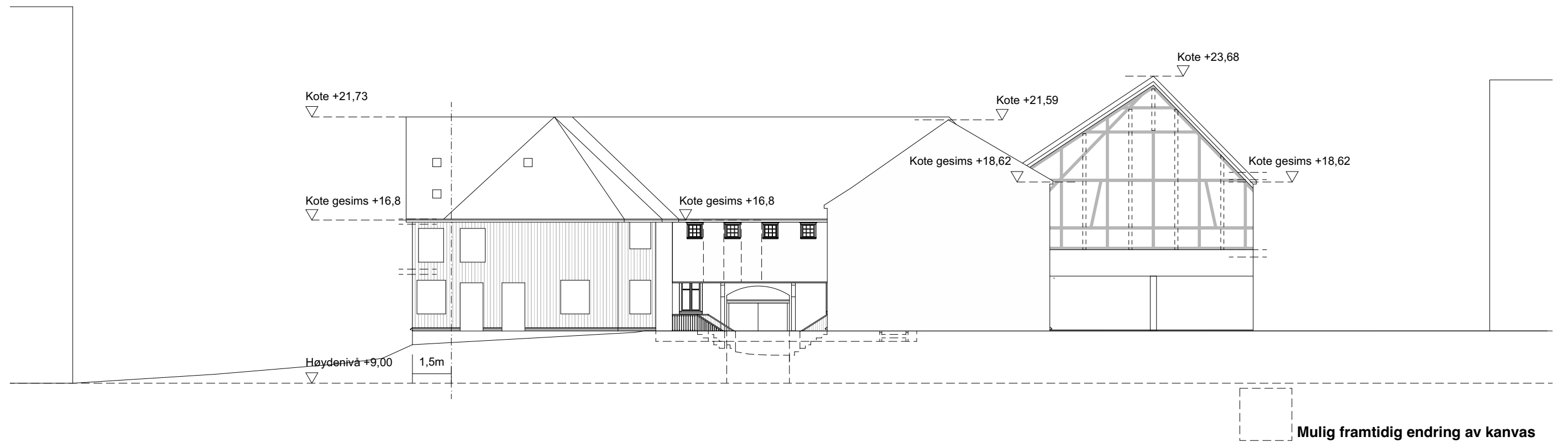
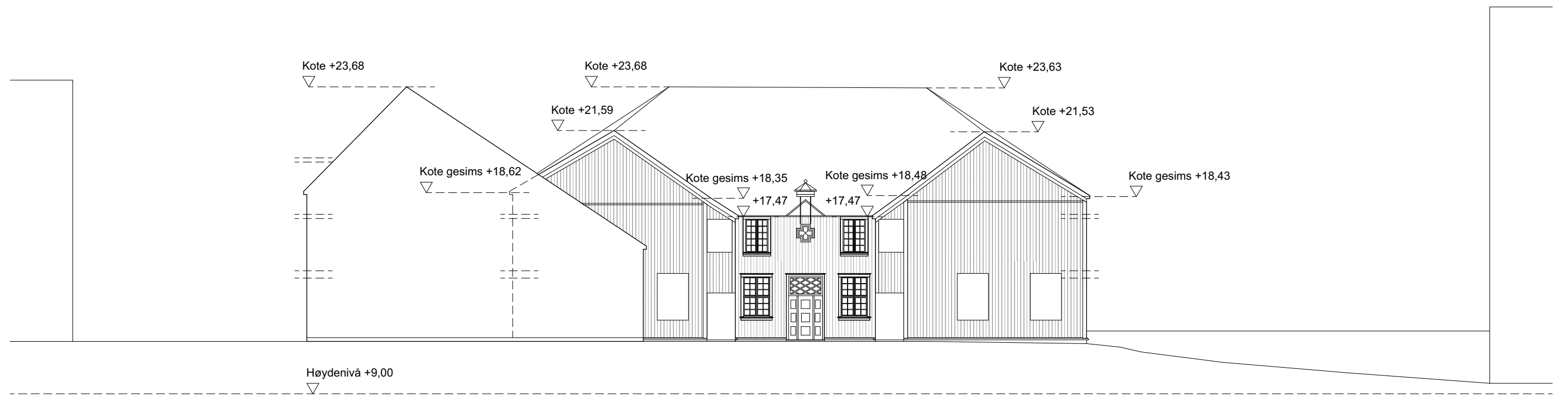
TEGN.NR.:

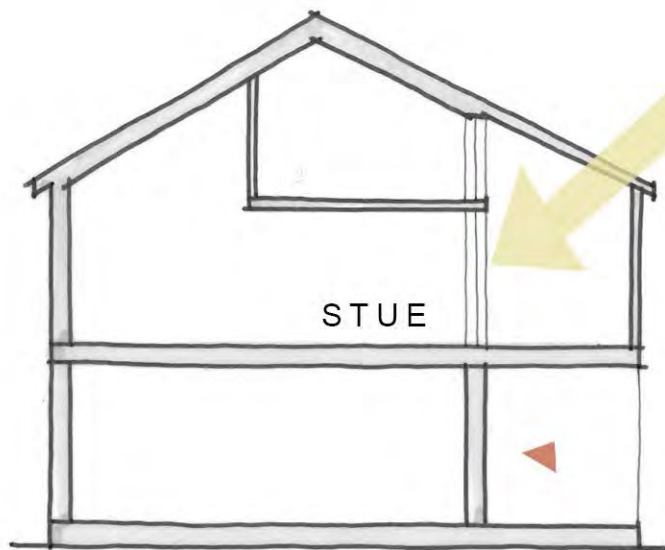
INNOLD:

MÅLESTOKK:

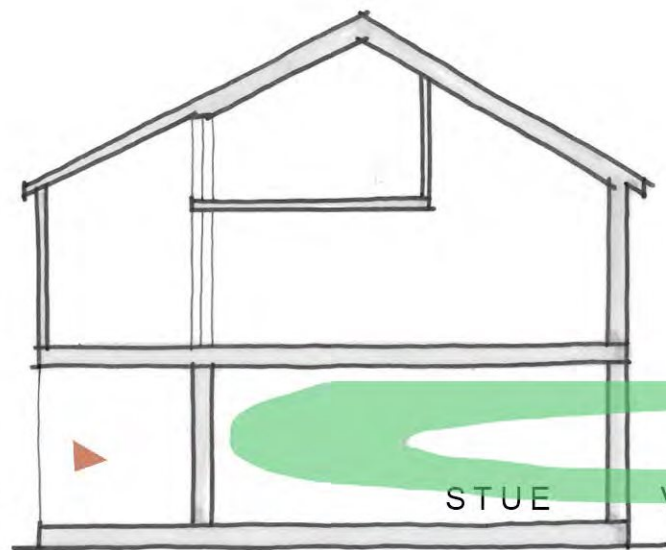
 Mulig framtidig endring av kanvas

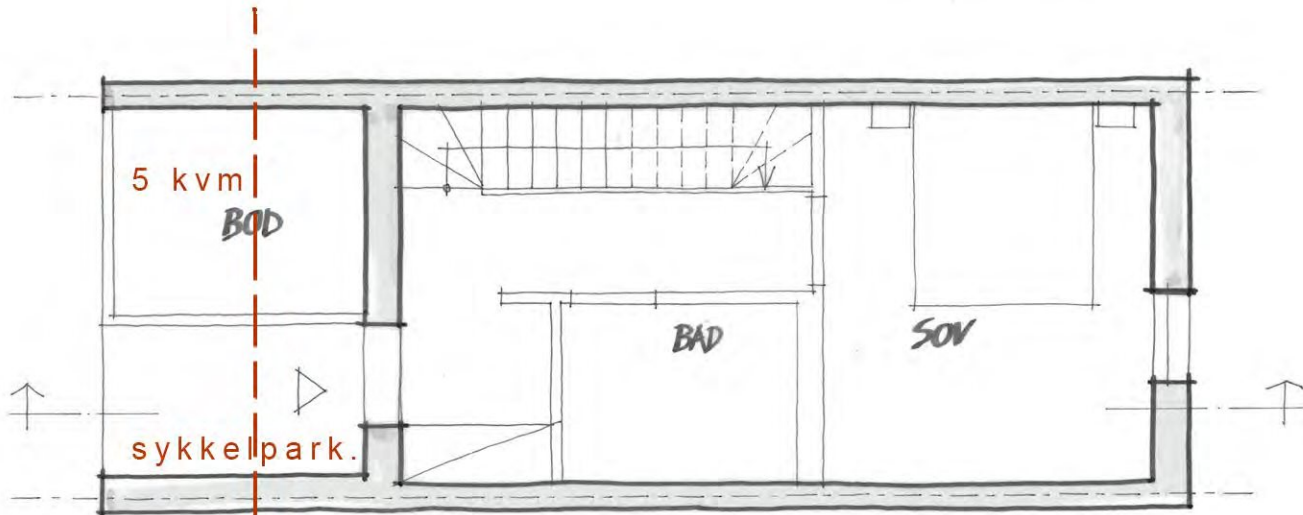

ØSTFLØY

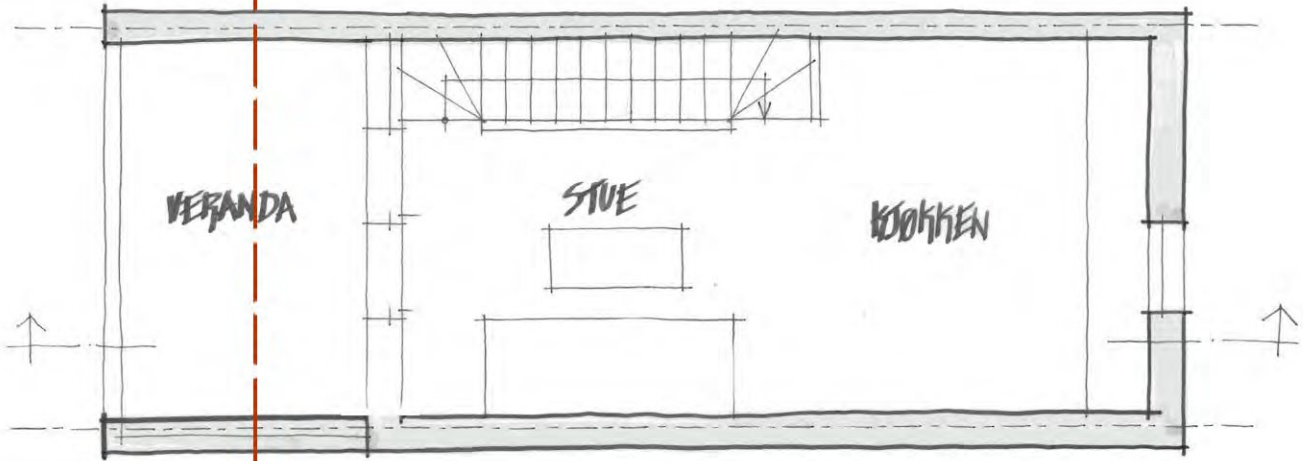
AVSTAND
OPPHOLDSROM

VESTFLØY

1. ETASJE
1:50

2. ETASJE
1:50

1,2 m → ?